

Til:	Instituttstyret
Fra:	Instituttleder
Sakstype:	Vedtaks sak
Saksnr:	33/22
ePhorte:	
Møtedato:	15. juni 2022
Notatdato:	8. juni 2022
Saksbehandler:	Anniken Hagelund

Tematiske kjerneområder ved ISS

Bakgrunn

Instituttets tematiske kjerneområder ble diskutert i møte 18. mai 2022. Styret stilte seg positivt til utkastene arbeidsgruppene har utarbeidet og foreslo ingen substansielle endringer, kun redaksjonelle grep for å standardisere tekstene. Instituttleder fikk fullmakt til å bearbeide tekstene, se vedlegg.

Vedtaksforslag:

Styret ved institutt for sosiologi og samfunnsgeografi godkjenner følgende tematiske kjerneområder: Bærekraftige transformasjoner, Befolkningsstudier, Kulturell og politisk deltakelse, Migrasjon, integrasjon og mangfold, Politikk, organisasjon og arbeid, Sosial ulikhet og Urbane studier.

Anniken Hagelund
instituttleder

Inger-Lise Schwab
kontorsjef

Vedlegg:

Bærekraftige transformasjoner

Befolkningsstudier

Kulturell og politisk deltakelse

Migrasjon, integrasjon og mangfold

Politikk, organisasjon og arbeid

Sosial ulikhet

Urbane studier

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Inger-Lise Schwab

+4722855255, i.l.schwab@sosgeo.uio.no

Befolkningsstudier

Befolkningsstudier, eller demografi handler om hvordan befolkninger er satt sammen og hvordan de endrer seg. Kjernen i demografi ligger i livets mest dramatiske øyeblikk: fødsler og ekteskap, flytting, flukt og innvandring, sykdom og død. Ved ISS foregår demografisk forskning og undervisning på flere områder.

Noen av de viktigste temaene er:

- *Familie og fruktbarhetsmønstre.* Hvorfor får vi færre barn, og hvorfor kommer barna stadig senere i livsløpet? Hvordan bor vi, og hvem bor vi sammen med? Har familier blitt mindre stabile?
- *Helse og dødelighet.* Verdens befolkning eldes. Hvor lenge vil vi leve, og hva vil vi dø av i fremtiden? Det finnes store sosiale ulikheter i helse og dødelighet. Hva skyldes slike forskjeller, og hva kan gjøres med dem?
- *Migrasjon og etnisitet.* Kommer innvandrere til å tilpasse seg norske familiemønstre? Hva betyr den sosiale og etniske sammensetningen av nabolag, skoler og arbeidsplasser?

For å besvare spørsmål som disse bruker forskerne ved ISS gjerne statistiske metoder og modeller, men også ulike typer eksperimenter og kvalitative intervjuer.

Kunnskap om befolkningsutvikling er sterkt etterspurt i både offentlig og privat sektor. På ISS er både sosiologer og samfunnsgeografer engasjert i studier av befolkningsutvikling. Demografi har koblinger til alle samfunnsfag, men også historie, medisin, statistikk og biologi. Som det eneste lærestedet i Norge, tilbyr ISS også et eget emne i demografi.

Population dynamics

The study of population dynamics, or demography, concerns change and stability in human populations. At its core, we find life's most dramatic moments: births and weddings, flight and migration, and illness and death. At ISS, researchers study and teach demographic issues on a variety of fields.

Some of our most important areas are:

- *Family and fertility patterns.* Why is fertility falling, and why is childbearing steadily postponed? What does our households look like? Have families become less stable over time?
- *Health and mortality.* The world is ageing. How long will we live in the future? There are marked social inequalities in health and death. How do these emerge, and what can we do about them?
- *Migration and ethnicity.* Will immigrants adapt to Norwegian family patterns? What is the social and ethnic composition of neighborhoods, schools and workplaces, and does it matter for our lives?

When answering questions like these, demographers typically use statistical methods and models, but also experiments and occasionally qualitative interviews.

Demographic knowledge is in high demand in both government and the private sector. At ISS both sociologists and human geographers engage in studies of population dynamics. The discipline of demography has ties to all the social sciences, as well as to history, medicine, statistics and biology. ISS is the only institution to offer a course in demography in Norway.

Bærekraftige transformasjoner

Hvordan utspiller utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling seg lokalt? Hvordan kan lokale erfaringer påvirke utviklingen i bredere kontekster? Forskning og undervisning på samfunnsgeografi og sosiologi ved ISS studerer samfunnsmessige utfordringer knyttet til bærekraft, med spesielt fokus på hvordan overgangen til et mer bærekraftig samfunn kan være inkluderende og rettferdig. Dette inkluderer betydningen av klimaendringer, tap av biodiversitet, forurensing, urbanisering og økonomisk utvikling.

Måten vi tenker omkring bærekraft, påvirker spørsmålene vi stiller og løsningene som foreslås for samfunnsutviklingen. Dette gjelder enten initiativene kommer fra politiske og sosiale bevegelser, klima politikk, organisasjoner i arbeids- og næringslivet eller gjennom utviklingstiltak.

Forskning og undervisning ved ISS omfatter:

- Spørsmål omkring hvordan makt, kultur og verdenssyn påvirker kapasitet til endring og innovasjon for en bærekraftig energi- og matforsyning.
- Kritiske og refleksive tilnæringer for å forstå sosial endring og transformasjon.
- Studier av hvordan politisk økologi, fremtidstenkning og svarene på klimaendringer, påvirker forhold mellom mennesker og miljø, mellom natur og samfunn og mellom by og land.

ISS har internasjonalt ledende kompetanse på integrerte og kritiske tilnæringer for å studere komplekse problemstillinger knyttet til klimaendringer og bærekraft. Vår forskning bidrar til å etablere koblinger mellom vitenskap, politikk og praksis.

Sustainable Transformations

What kind of sustainability concerns plague society today? Who takes them up at local to global scales? What struggles and transformations result in relation to issues such as climate change, biodiversity loss, pollution, urbanization, and economic development?

How we think about sustainability influences the societies that are formed and contested, whether through political and social movements, climate change politics, economic and labor relations, or development.

Human geography and sociology at ISS focus on the social challenges of sustainability, including how transformations come about in inclusive, equitable and sustainable ways. We have internationally leading expertise on critical approaches to addressing these issues, helping to bridge the gaps between science, policy, and practice. At ISS, research and teaching:

- Explores the role of politics, power, beliefs, emotions and worldviews in shaping food and energy transitions, social and institutional change and innovation
- Emphasizes critical and reflexive approaches to understanding transitions and transformations in society.
- Studies how political ecology, futures thinking, economic and social innovations, and climate change responses are entangled with human/environment, nature/society, local/global, and urban/rural interactions.

Kulturell og politisk deltakelse

Studiet av kulturell og politisk deltakelse handler om hvordan mennesker konstruerer og fortolker virkeligheten, samhandler med andre mennesker, og utøver makt og innflytelse i samfunnet.

Kultur kan forstås som et mangfold av symboler, ideer og materielle praksiser. Kultur kan legitimere det bestående eller drive frem sosial endring. Den kan splitte og manipulere mennesker, eller forene dem. På ISS studerer vi kultur i en bred samfunnsmessig sammenheng, inkludert forholdet mellom kultur og politikk.

Politisk deltakelse kan rette seg mot en formell politisk sfære, men er også mulig å forstå som inkludering og innflytelse i videre forstand. Dette kan for eksempel være som deltakelse i offentlig debatt, i bestemte subkulturer, igjennom kulturell produksjon og kunst, sosiale bevegelser eller lokale styringsarenaer. Med utgangspunkt i sosiologi så vel som samfunnsgeografi studerer vi primært politikk i denne utvidete betydningen.

Blant temaene vi forsker på er:

- Kulturuttrykk og meningsskapning, samt hvordan identiteter oppstår, opprettholdes og forvaltes.
- Hvordan maktforhold henger sammen med symboler, ideer, materielle kulturer og sosiale praksiser.
- Sosiale bevegelser, subkulturer, religion.
- Kunst, litteratur og medier.
- Ulike former for aktivisme blant profesjonelle organisasjoner samt demokratisk deltakelse og kollektiv handling.

Forskerne ved ISS benytter et bredt tilfang av metoder for å studere disse temaene, blant annet intervjuer, digitale metoder, etnografisk observasjon, tekst- og dokumentanalyse, retorikk og diskursanalyse, samt demografiske tilnærminger.

Cultural and political participation

In studying cultural and political participation, we investigate how people construct and interpret reality, how they interact with each other, and exert power and influence in society.

Culture consists of symbols, ideas, and forms of praxis. Culture may act as an agent of preservation and legitimacy, but may also further social change. Culture may drive people apart or bring them together. At ISS, we study culture in a wide-range of social contexts, including the relationship between culture and politics.

Political participation can be directed towards a formal political sphere but may also be understood as inclusion and influence in a broader sense. This can be, for example, as participation in the public debate, in specific subcultures, through cultural production and art, social movements or local governance. Both as sociologists and as human geographers, we primarily study politics in this wider sense.

Among our key topics of study are:

- Forms of cultural expression and meaning-making practices, and how identities are constructed, managed and used.
- The interaction between power relations and symbols, ideas, material cultures, and social praxis.
- Social movements, sub-cultures, religion.
- Art, literature and media.
- Various forms of activism, professional organizations, democratic participation, and collective action.

We use a variety of methods, including interviews, digital methods, ethnographic observation, text- and document analysis, rhetoric and discourse analysis, as well as demographic approaches.

Commented [JGGN1]: Dobbelsjekk med gruppen om de mener lokale forum, lokale fora, eller local governance (forms).

Migrasjon, integrasjon og mangfold

Migrasjon berører alle sider ved samfunnet. Ved ISS forsker vi på årsaker til og konsekvenser av migrasjon, langsiktige integreringsprosesser, rasisme og diskriminering, og hvordan økende mangfold gir opphav til politisk konflikt og nye sosiale bevegelser.

Forskningen på migrasjon, integrasjon og mangfold ved ISS kjennetegnes av stor bredde, både teoretisk og metodisk, men fire overordnede tema er særlig sentrale:

- *Årsaker til og konsekvenser av migrasjon.* Vi forsker på migrasjonsstrømmenes omfang og retning, hvorfor og hvordan mennesker flytter på seg, hvordan nasjonalstater opererer for å styre migrasjonsstrømmer og kontrollere grenser, og hva slags dilemmaer innvandring skaper for opprettholdelsen av de nordiske velferdsstatene.
- *Integrasjonsprosesser.* Vi forsker på hvordan det går med innvandrere og deres barn på samfunnsområder som utdanning, arbeidsliv og sivilsamfunn, i både rurale og urbane strøk av landet. Hvordan påvirker det globaliserte arbeidslivet innvandreres evne til å organisere seg? Hva betyr integrasjonsprosessene for samfunnet som helhet?
- *Rasisme og diskriminering.* Vi forsker på hvordan barrierer mot deltakelse i samfunnet – knyttet til menneskers hudfarge, etnisitet, eller religiøse bakgrunn – kan føre til ulikhet, utenforskap og nye former for motstand og konflikt?
- *Sosiale bevegelser.* Vi forsker på høyre-radikale og innvandringsfiendtlige organisasjoner og politiske strømninger, og på utviklingen av antirasistiske bevegelser både nasjonalt og internasjonalt.

Migrasjonsforskningen ved ISS er ledende i Norge og på flere områder også i forskningsfronten internasjonalt. Mange av våre forskere er aktive deltakere i offentligheten og bidrar både til å utfordre og utvikle politikktutviklingen på innvandrings- og integrasjonsfeltet.

Migration, integration, and diversity

Migration influences all aspects of society. At ISS, we research the causes and consequences of migration, long-term integration processes, racism and discrimination, and how increasing diversity gives rise to political conflict and new social movements.

Research on migration, integration and diversity at ISS is characterized by substantial breadth, both theoretically and methodologically, but four overarching topics are particularly central.

- *The causes and consequences of migration.* We study the extent and direction of migratory flows, why and how people move, how nation states operate to control migratory flows and control borders, and what kind of dilemmas immigration creates for the sustainability of the Nordic welfare states.
- *Integration processes.* We study how immigrants and their children fare in education, working life and civil society, in both rural and urban areas of the country. How does the globalized working life influence migrants' abilities to organize? In what ways do integration processes affect society as a whole?
- *Racism and discrimination.* We study how barriers to participation in society – related to people's skin color, ethnicity, or religious background – lead to inequality, exclusion and new forms of resistance and conflict?
- *Social movements.* We study right-wing radical and anti-immigrant organizations, as well as the development of anti-racist movements both nationally and internationally.

The migration research at ISS is a leading research community in Norway and in several areas also internationally. Many of our researchers are active participants in the public sphere and contribute both to challenging and developing policies in the fields of immigration and integration.

Politikk, organisasjon og arbeid

Politikk, organisasjon og arbeid samler forskere fra både sosiologi og samfunnsgeografi omkring studie av store samfunnsmessige utfordringer innen moderne arbeidsliv, styring og demokrati.

Ved ISS underviser og forsker vi på ulike temaer innen politikk, organisasjon og arbeid. Vi ser på hvordan arbeidslivet har utviklet seg, nye samarbeidsrelasjoner og endring av bedriftsdemokrati og fagforeningers rolle, utvikling og håndtering av sykefravær og betydningen av endrede rammer og institusjonelle forhold som digitalisering eller et mer bærekraftig arbeidsliv. Dette omfatter også studier av nordiske modeller for arbeidsliv, ledelse, politikktutforming og organisasjonsmodeller.

Eksempler på sentrale forskningsspørsmål innen de tre sentrale kjerneområdene er:

- Politikk og politikktutforming i møte med eksperter og kunnskap. Hvordan brukes kunnskap i politikktutforming? Hva betyr ekspertise for utformingen av reformer og tiltak?
- Organisasjon i endring. Organisasjon og institusjonelle forhold er i stadig endring. Hvordan kan institusjoner bli til, omdannes eller forvitte? Hvordan utspiller møtet mellom ulike organisasjonskulturer og logikker seg når organisasjoner endres eller reformer innføres?
- Arbeidsliv i endring. Hvordan påvirker nye arbeidsforhold – økt midlertidighet, digitalisering, globalisering og bærekraft – styring, medvirkning og tillitsforholdet mellom partene i arbeidslivet?

Vi utfordrer etablerte teorier og diskurser og bidrar til banebrytende empiriske og teoretiske studier innen politikk, organisasjon og arbeid. Forskningsområdet omfatter både større dokumentstudier, komparative casestudier, fokusgruppetudier, deltagende observasjon, paneldata og surveymetoder.

Politics, Organization and Work

Politics, Organizations and Work is a central research area at ISS in both sociology and human geography. We study grand challenges in a changing working life, governance and democracy.

The research area of Politics, Organizations and Work includes topics such as Democracy, Politics and policy studies. We study how working life has evolved, new collaborative relationships, discrimination in the labour market, trade union strategies, global production networks. This also includes studies of Nordic models for working life, leadership, policy formulation, organizational models, the welfare model and institutional change.

Examples of current research problems include:

- Politics and policy making encountering experts and knowledge. How is knowledge used in policymaking? What is the significance of expertise for designing reforms and policy measures?
- Institutional change. Organisations and institutional relations are changing. How can institutions emerge, change or fall apart? How does the encounter between different institutional logics play out when organisations change or reforms are implemented?
- A changing working life. How does new work relations – temporary and precarious work, digitalisation, globalisation and sustainability – affect governance, co-determination and trust between the social partners?

At ISS, we challenge established theories within organizational and working life studies and contribute to advanced empirical and theoretical studies in work, politics and organization. The research area includes methods such as document studies and discourse analysis, comparative case studies, ethnography, interviews and focus group methodology, participatory observation, panel data and survey methods.

Sosial ulikhet

Forskning på sosial ulikhet undersøker hvorfor tilgang til knappe goder, slik som økonomiske ressurser, sosial status, kulturell innflytelse og politisk makt, er ulikt fordelt i samfunnet. Vi søker både å forstå årsakene til at ulikhet oppstår og konsekvensene ulikheten har for ulike samfunnsområder.

Ulikhetsforskningen ved ISS favner bredt. Vi er opptatt av endring over tid, forskjeller mellom land og ulikhet mellom grupper basert på kjennetegn som sosial bakgrunn, kjønn eller etnisk opprinnelse.

- Norge trekkes ofte fram som et egalitært land, med mindre økonomiske og sosiale forskjeller enn i mange rike land i Vesten. Hvorfor øker likevel ulikheten i lønnsinntekt, boligsegregasjon og polarisering i arbeidslivet også her, og hvorfor er ulikheten i formue så høy i et internasjonalt perspektiv?
- Som voksne ligner mange sine foreldre når det gjelder klasseposisjon, inntekt, formue og utdanning. Hvorfor er likevel familiebakgrunn mindre avgjørende for barns livssjanser i Norge enn i mange land?
- I dagens Norge tar kvinner mer utdanning enn det menn gjør. Et økende antall lavutdannede menn faller ut av arbeidslivet, noen av disse opplever økt risiko for marginalisering, dårlig helse og kriminelle løpebaner. Samtidig tjener kvinner i gjennomsnitt fortsatt mindre enn menn og har dårligere tilgang til samfunnets topposisjoner. Hvorfor er det slik?
- Hvorfor sliter mange innvandrere i arbeidsmarkedet, mens deres norskfødte etterkommere i stor grad opplever sosioøkonomisk framgang?

ISS har internasjonalt ledende forskningsmiljøer som tar i bruk ulike teoretiske perspektiver, analysemetoder og empiriske data. Forskningen vår benytter kvantitative analyser av registerdata og spørreundersøkelser, samt kvalitative metoder som dokumentanalyse, intervjustudier og deltakende observasjon. Ved ISS tilbyr vi også forskningsbasert undervisning om sosial ulikhet med høy kvalitet.

Social Inequality

Research on social inequality studies why access to scarce goods, such as economic resources, social status, cultural influence, and political power, are unequally distributed in society. We seek to understand both the reasons why inequality arises and the consequences of inequality in different domains of society.

Inequality research at ISS has a broad scope, which is exemplified below. We focus on change over time, cross-national comparisons, and inequality between groups based on ascriptive traits such as social background, gender, or ethnic origin.

- Norway is often highlighted as an egalitarian country, with smaller economic and social inequalities than in many rich countries in the West. Why is income inequality, housing segregation and labor market polarization increasing, and why is inequality in wealth so high in an international perspective?
- As adults, we often resemble our parents in terms of class status, earnings, wealth, and education. Why are children's life chances nevertheless less determined by family background in Norway than in many other countries?
- In contemporary Norway, women complete more education than men. A rising number of low-educated men fall out of employment, some of whom experience an increased risk of marginalization, poor health, and criminal careers. Simultaneously, women, on average, still earn less than men and have poorer access to society's top positions. Why is this so?
- Why do immigrants often struggle in the labor market, while many of their native-born descendants experience socio-economic progress?

ISS conducts internationally leading research using various theoretical perspectives, analytical methods, and empirical data. Our research covers quantitative studies of administrative data and surveys, as well as qualitative methods such as document analysis, interview studies and participatory observation. At ISS, we also offer high quality research-based teaching on social inequality.

Urbane studier

Forskning på byutvikling og byplanlegging har en lang tradisjon og en sterk posisjon på ISS. Vi forsker på den fysiske, sosiale, kulturelle og økonomiske utviklingen i byer og byområder, og vi fokuserer på hvordan dagens byutvikling kan bli mer bærekraftig.

På ISS undersøker vi hvordan byer utformes og hvordan maktforhold påvirker byutviklingen. Både samfunnsgeografer og sosiologer studerer bosetting og ulikhet i byer, og bidrar med verdifull kunnskap om utviklingen av bærekraftige byer samt utfordringer som oppstår ved urbaniseringsprosesser.

Vår forskning inkluderer blant annet følgende tema:

- Hvilke konsekvenser får byutviklingen for menneskers livskvalitet og sosiale inkludering? Når byene blir stadig mer attraktive, bydeler gentrifiseres og boligprisene øker – hva betyr det for sosial ulikhet?
- Hvordan kan dagens omstillingspolitikk og byfortetting bidra til at byens attraktive områder og fellesgoder blir like tilgjengelige for ulike deler av befolkningen?
- Hva betyr det å vokse opp i ulike byområder, i nabolag med ulik befolknings sammensetning og skoler med varierende elevgrunnlag og ressurser? Hvordan utspiller spesifikke sosiale problemer som fattigdom, kriminalitet og rusmisbruk seg i lokale bymiljø?

En styrke ved forskningen på ISS er at vi kan kombinere metodisk mangfoldige studier av sosial ulikhet i byer med forskning på bærekraftig byutvikling, noe som gjør oss særlig relevante i forhold til dagens samfunnsutfordringer. Vi gjør empiriske studier, bidrar med kritiske refleksjoner og kommer med innspill til dagens og framtidens bypolitikk og byplanlegging.

Vår forskning på byutvikling er internasjonalt anerkjent og bygger på samarbeid med forskere i andre land. Forskere ved ISS er også viktige bidragsytere til den norske faglige debatten rundt byutvikling.

Urban Studies

Research on urban development and urban planning has a long tradition and a strong position at our department. We study the spatial, social, cultural and economic developments of cities, urban regions and towns, and we focus on how today's urban development can become more sustainable.

At our department, we investigate how today's cities and urban spaces are designed and developed, and the role that power relations play in urban development. Both human geographers and sociologists study spatial segregation and social inequality in cities, producing valuable knowledge about sustainable urban development.

Our research topics include:

- What consequences will current urban developments have for people's quality of life and for social inclusion? As cities become increasingly attractive, urban districts are gentrified and housing prices are rising – what are the implications for social inequality?
- How can today's policies for urban sustainability and the current compact city strategy, make attractive spaces and public goods less accessible for less prosperous groups?
- What are the implications of growing up in different parts of a city region, in neighborhoods with different population composition and schools with a variety of students and resources? How does specific social problems, such as poverty, crime and substance abuse, play out in local urban settings?

One strength of our research is that we can combine studies of social inequality with research on sustainable urban development, which makes our research particularly relevant to today's societal challenges. We do empirical studies, contribute with critical reflections and provide input to current and future urban policy and planning.

Our research on urban development is internationally recognised and based on collaboration with researchers in other countries. Researchers at ISS are also important contributors to the Norwegian professional and public debate on urban development and policies.